

Dünya

Ortadoğu'da yeni bir dönem

LAZKİYE / ANKARA - Pazar günü öğleden sonra; Lazkiye'den Ankara'ya hareket eden THY'ye ait Safranbolu uçağı tamamen dolu. Türk hükümetinin neredeyse yarısı, 12 Bakan bu uçakta. İlk izlenim şu; Yüzler gülüyor. Keyifler yerinde.

Bu keyfin nedenini de Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu anlattı uçakta:

"Suriye'ye Kırgızistan'dan geldim. Dün akşam saat 22.30'da indim Lazkiye'de uçaktan. Şehre girişte çok büyük bir kalabalık, o karanlıkta, gece bekliyor. 'Türkiye Türkiye' diye tezahüratlarla indim. Kucaklaştık halkla..."

Halkın bu samimiyeti, belli ki Suriye ile Türkiye arasında Lazkiye'de yapılan, iki taraftan 12'şer bakanın katıldığı ortak kabine toplantısına da yansımış. Oradaki havayı da heyecanla anlatıyor Dışişleri Bakanı;

"Aynı ülkenin bakanları bile bazen birbirlerine dönüp 'şunu şöyle yapmadın bunu böyle yapmadın' diyebilir. Bütün bakanlar birbirlerini överek bir yıl içinde ne yaptıklarını anlattılar. Bu bir yıl içinde kat edilen mesafe belki 10 yıldan fazlaydı"

Peki neler yapıldı?

"Her alanda işbirliği" dedi Davutoğlu.

Halep-Gaziantep arası hızlı tren projesinden, Asi nehri üzerinde dostluk barajına;

Suriyeli öğrencilerin Türk üniversitelerinde eğitimlerinden, Suriyeli polislerin Türkiye'de eğitilmesine;

Enerji işbirliğinden, ortak gümrük kapısı oluşturulmasına kadar aklınıza gelen her türlü alanda ortak çalışma gündemde.

O kadar ki, bu işbirliğinden "kelaynak kuşları" bile nasibini almış durumda.

"Suriye'de kelaynak kuşu kalmamış. Bizden istediler, Çevre Bakanımız da gönderdi. Suriye'ye, yetiştirilmek ve çoğaltılmak üzere 6 kelaynak kuşu verdik" diye anlatınca Dışişleri Bakanı, elimde olmadan gülümsedim.

Hakikaten nereden, nereye gelindi Suriye ile ilişkilerde...

ORTADOĞU BİRLİĞİ'NE DOĞRU

Peki nereye varacak bu işbirliği?

Türkiye'nin hedefi, önce Suriye-Ürdün-İrak ve Lübnan'la ortak bir "ekonomik alan" kurabilmek. Bunun ilk zirve toplantısı Ocak ayında Türkiye'de yapılacak.

"5'li bir ekonomik havza oluşur" diye özetledi bunu Davutoğlu;

"Bütün Mezopotamya ve Levant birleşiyor; eski büyük bereketli topraklar birleşiyor..."

Ancak "ekonomik alan" diye başlayan sürecin ucu da açık.

Bakarsınız, Avrupa Birliği kapısında bekleyen Türkiye, bir gün Avrupalıların karşısına "tek ülke" olarak değil, bir "birlik üyesi" olarak bile çıkabilir.

Nitekim, bu vizyonun izlerini Davutoğlu'nun ifade ettiği bir tren yolu projesinde görmek mümkün;

"Ulaşımında olağanüstü hamleler düşünüyoruz. Tren yolunu Hicaz'dan İstanbul'a oradan da Londra'ya kadar götürme planımız var..."
Dile kolay;

Hicaz'dan Londra'ya.

BAKANIN YANITLAYAMADIĞI SORU

Zeynep GÜRCANLI

hurriyet.com.tr

Ancak tüm bu "refahı ve istikrarı paylaşan Ortadoğu" vizyonunda bir de "açık" var: İsrail'in durumu.

Malum, İsrail'le Suriye hala resmen "savaş durumunda" iki ülke. Diğer Arap ülkelerinin de İsrail'den hazzetmedikleri de bir gerçek. Türkiye ile İsrail'in Mavi Marmara baskınından sonraki ilişkileri de ortada.

Sohbet ederken, tam iki kez soruyorum Davutoğlu'na;

"Suriye tarafı, İsrail'le görüşmelerde Türkiye yeniden aracılık yapsın diyor. Ne diyorsunuz? Mümkün mü?"

Her iki denememde de Bakan, yanıt vermiyor. İsrail'in ismini hiç anmamayı tercih ediyor.

Sadece şu yanıt geliyor:

"Artık bölgede iki vizyon çatışacak. Birincisi Türkiye'nin Suriye'yle başlattığı Ürdün'ün, Lübnan'ın ve diğerlerinin katıldığı ekonomik refahı paylaşma, istikrar oluşturma anlayışı. İkincisi ise, gerilim, çatışma, terör gibi aktörlerle yürüyen bir şey. Biz birinci vizyonu hayata ne kadar geçirirsek ikinci vizyonda alan o kadar daralacak..."

Kim bu "ikinci vizyonun aktörleri"?

Davutoğlu, sadece "bu ikinci vizyonun içinde tahmin edeceğimiz bir sürü aktör var" demekle yetiniyor.

Bakan söylemiyor ama, Suriye temasları boyunca gerek basın toplantısında Suriyeli gazetecilerin, gerekse uçak sohbetinde benim sorduğum İsrail sorularına hiç yanıt vermemesi manidar...

4 Ekim 2010